

HARJUMAA MAAVARADE TEEMAPLANEERING

Lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse (VTK), sh KSH
tutvustav arutelu

PROTOKOLL

Saku valla kultuurikeskus, Saku vald, 09.03.2023
Algusega kell 18.00

Juhatas: *Julia Piilmann, Akkadian OÜ (konsultant, kaasamise ja kommunikatsiooni ekspert)*
Protokollis: *Kairi Mänd, Skepast&Puhkim OÜ (konsultant, planeerija)*

PÄEVAKORD:

1. Teemaplaneeringu (edaspidi TP) eesmärk ja vajadus –
Ene Jürjens, Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM), planeeringu tellija
Alan Rood, Rahandusministeerium (RaM), planeeringu tellija
2. TP meetodika – *Erki Vaguri, Inseneribüroo Steiger OÜ (planeeringu konsultant)*
3. Mõjude hindamine sh KSH VTK – *Aide Kaar, Skepast&Puhkim OÜ (KSH juhtekspert)*
4. Küsimused ja avatud arutelu

Küsimused ja arutelu:

1. **Küsimus (Eero Alamaa, Saku vallavolikogu esimees):** Kas TP koostamise tulemusena muutub ka maavara geoloogilise uuringuloa taotluse protsess? Kas tulevikus kaob seeläbi üldse uuringuloa taotlemise vajadus ära?

Vastus (konsultant): TP koostamine ei kaota ära uuringuloa taotlemise vajadust. Uuringulubade ja kaevanduslubade taotlemisel peab lähtuma täna kehtivast regulatsioonist. Riik ei vii TP raames läbi eraldi geoloogilisi uuringuid. TP koostamisel selgitatakse maavara olemasolu välja olemasolevate geoloogiliste andmete töötlemisel. TP raames tuleb leida kompromiss, millistel aladel on esmajärjekorras vajalik kaevandamine ja kui tugeva kaaluga on erinevad kitsendused.

Vastus (MKM): Paralleelselt TP koostamisega on algatatud ka uue maapõueseaduse väljatöötamiskavatsus (VTK). TP saab teha ettepanekuid õigusruumi muutmiseks, samuti teemade osas, mis puudutavad uuringuloa menetluse korda. Mitmed vallad on teinud juba ettepaneku, et tulevikus võiks riik koordineerida uuringulubade taotlemist.

Küsimus: Kas TP annab kohalikule omavalitsusele täiendava aluse kaevandamisloa andmisest keeldumiseks? Näiteks juhul kui TP antud ala prioriteetsena ei näe?

Vastus (RaM): TP on riiklik regulatsioon ja selle alusel võib kohalik omavalitsus kaevandamisloa andmisest keelduda.

2. **Küsimus (Eero Alamaa, Saku vallavolikogu esimees):** Kuidas TP mõjude hindamisel arvestatakse kultuuriliste mõjudega?

Vastus (konsultant): Kultuuriliste mõjude hindamisel võetakse aluseks riiklikes registrites olevad kultuuriväärtused (objektid). Lisaks arvestatakse kogukondlike kultuuriväärtustega.

3. **Küsimus (Tiina Värnik):** Kas TP algatamist ajendas Rail Baltic raudtee ja ringraudtee planeerimine ning seeläbi suurenev nõudlus ehitusmaavara järele?

Vastus (konsultant): Rail Baltic raudtee rajamiseks vajaminev ehitusmaavara varu on täna juba kehtivate lubadega kaetud. TP algatamine ei tugine täna ühelegi kindlale kavandatavale objektile. TP algatamise vajadus tuleneb vajadusest töötada välja pikaajaline vaade ning seda toetav regulatsioon maavarade kaevandamiseks ja geoloogiliste uuringute läbiviimiseks. TP eesmärk on katta ühiskonna pikaajaline vajadus ehitusmaavarade järele.

4. **Küsimus (Eero Alamaa, Saku vallavolikogu esimees):** Kas läbi TP sisustatakse ka riigi huvi mõiste?

Vastus (RaM): TP eesmärk on sisustada riigi huvi ehk ühiskonna vajadus ehitusmaavarade järele.

5. **Küsimus (Eero Alamaa, Saku vallavolikogu esimees):** Kas TP käsitleb ka alternatiivseid ehitusmaterjale?

Vastus (konsultant): Planeeringus on kavas kirjeldada alternatiivseid materjale ja iseloomustada kasutust. Täpsed kasutusvõimalused määratakse iga ehitusobjekti ehitusprojekti või tehnilise kirjelduse juures eraldi. Kui tulevikus suureneb alternatiivsete ehitusmaterjalide kasutamise võimalus, võib see edasi lükata ka mõne karjääri avamist.

Vastus (MKM): TP tugineb kaevandamisvõimaluste planeerimisel valdavalt olemasolevatele Maa-ameti andmetele. TP kategoriseerib ja prioritseerib vastavalt kriteeriumitele perspektiivsed alad, kus on mõistlik leiduvat maavara uurida ja rajada karjääre.

6. **Küsimus (Maire Laur, Saku vallavalitsus):** Kas keskkonnamõjude hindamisel kasutatakse kaevandamisloa taotluste KMH aruandeid? Väga levinud on praktika, et kaevandamise lube taotletakse väiksematele aladele, kus seaduse järgi KMH koostamise kohustust ei ole. See tähendab, et KMH-d on koostatud ehk mõjusid on hinnatud oluliselt vähem kui tegelikult kaevanduslube on välja antud.

Vastus (konsultant): KSH raames ei arvestata vanemate KMH aruannetega kui 10 aastat. Keskkonnaotsuste infosüsteemi (KOTKAS) päringu alusel saab üle-eestiliselt ülevaate olemasolevatest KMH aruannetest ja nende põhjal andmeid üldistades välja selgitada võimalikud kaevandamistegevuse (sh müra, tolm) mõjualad ehk kui kaugele mingi tegevuse mõju avaldub. Selle tulemusel saab KSH teha ettepanekuid mõju leevendamiseks sh piisava

ulatusega puhveralade loomiseks. Oleme alustanud KMH-de alusel andmete kogumist ning võime juba täna öelda, et meil on piisavalt andmeid.

7. **Küsimus (Eero Alamaa, Saku vallavolikogu esimees):** Kuidas arvestatakse TP ja KSH koostamisel keskkonnavalaste uuringutega, mis ei ole leitavad avalikest registritest. Saku valla näitel on Saku liivakarjääri mõjuala osas koostöös Tallinaga läbi viidud hüdrogeoloogiline uuring, mis ei ole aga avalikest registritest leitav. Omavalitsuse poolt oleme kindlasti valmis selliseid uuringuid jagama.

Vastus (konsultant): Antud hüdrogeoloogiline uuring on hea näide kui olulisest sisendist TP koostamisse. Konkreetsete kaevandamisalade osas läbi viidud uuringute tulemusi on võimalik üldistada ning laiendada kogu planeeringualale. Samuti võivad uuringud anda konkreetse karjääri osas täiendavaid tingimusi kaevandamisvõimaluste kategoriseerimisel. Kindlasti soovime selles osas teha koostööd kohalike omavalitsustega ning kasutada olemasolevaid uuringuid.

8. **Küsimus (Maigi Tenisson, Saku vallavalitsus):** TP tulemusel kategoriseeritakse kaevandamisvõimalused. Kas kaevandamiseks sobilikel aladele ehk I kategooria aladel kaob ära kohaliku omavalitsusel kaevandamisloa taotluse juures arvamuse andmise võimalus?

Vastus (RaM): Täna on veel vara öelda, milliseid ettepanekuid teeb TP uue Maapõueseaduse väljatöötamiseks sh kaevandusloa taotluse regulatsioonile. Kindlasti tuleb aga rõhutada, et TP lahenduse kehtestamise eeldus on kohalike omavalitsuste poolne kooskõlastus. Tegemist on maakonnaplaneeringuga, mitte riigi eriplaneeringuga.


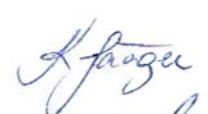


Vastus (Konsultant): Täna jätkub kaevandamise loamenetlus samadel alustel. TP on oluline alus kaevandamisaladele prioriteetsuse seadmisel, et kõikidel aladel ei taotletaks kaevandamisluba korraga.

HARJU MAAYARADE TP

0903.23

SAKU KULTUURIKESKUS

AVALIK ARUTELL

1.	NIMI	KONTAKT
2.	Maigi Tenisson	maigi.tenison@sakuvald.ee 
3.	Karsten Jäager	karsten.jaager@sakuvald.ee 
4.	Maire Laur	maire.laur@sakuvald.ee 
5.	Tänu Vernik	
6.	EEPO ACOMAA	
7.	Maarja Bachmann	
8.	Eeki Vazuri	eeki.vazuri@steiger.ee
9.	Kaari Mänd	SKEPAST & PUHKIM
10.	Ene Jürgens	MRM ene.jurgens@mhk.ee
11.	Julia Pilmann	Alkadian julia.pilmann@alkadian.ee
12.	Alan Reed	Rahanduskultuurikeskus alan.reed@fu.a
13.	Aide Kaar	SKPK aide.kaar@skpk.ee